

Spr. 1928

STOWARZYSZENIE

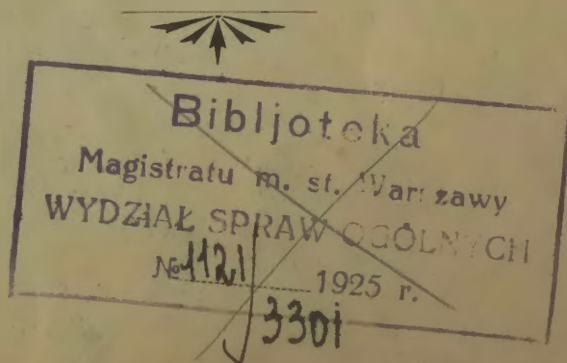
p. n.

ZWIĄZEK BUCHALTERÓW

W WARSZAWIE.

— X —

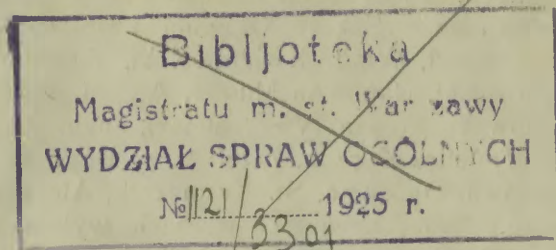
1907 — 1917.

WARSZAWA — 1917.

CZŁONKOWIE ZMARLI

1907/8	Hermanowski Franciszek
Kortyka Władysław
Piltz Julusz
Rembowski Bronisław
Kosiński Józef
Woyciechowski Stefan
1909	Bukowski Stanisław
Woyciechowski Witold
1910	Sędzimir Konstanty
Rymarkiewicz Stanisław
Sulimierski Stanisław
Rześniowiecki Lucjan
1911	Jamiołkowski Jan
Perzanowski Stanisław
1912	Gejsler Jan
Muszyński Adam
1913	Holtzman Bolesław
1914	Ćwierczakiewicz Kazimierz
Chotecki Piotr
Grzywaczewski Józef
Jeleniewski Kazimierz
Minkiewicz Damazy
Markiewicz Kazimierz
Schupp Józef
Trzeciak Piotr
Wyczalkowski Edward
1915	Czerwonka Jarosław
Kuczkowski Wincenty
Marcinkowski Antoni
1916	Hermanowski Władysław
Jasiobęcka Zofja
Kupecki Adam
Rzeszotarski Wacław
Śniechowski Bronisław
1917	Ciok Roman
Sikorski Ludwik.

DZIESIĘCIOLECIE Związku Buchalterów w Warszawie.

Skreślił **Aleksander Morozewicz**, redaktor „Kroniki Buchaltera.”

Oddawna znani byliśmy z pewnego niedoceniania, a nawet lekceważenia buchalterji w teorji i praktyce.

Zamożne tylko przedsiębiorstwa pozwalały sobie na ten zbytek, że organizowały u siebie prawidłową rachunkowość. Przeważna jednak większość zakładów handlowych i przemysłowych ograniczała się w tym kierunku do możliwego i dozwolonego minimum.

Przyczyny tej anomalji należy szukać w niedostatecznie sformułowanym nakazie naszego kodeksu handlowego i w zbyt niskim poziomie umysłowym tych jednostek, które się do handlu i przemysłu u nas garnęły.

Dobrym przykładem dla tych sfer służył b. Bank Polski, który sprawę racjonalnej rachunkowości postawił w swych biurach na wysokości zadania.

Później w latach siedemdziesiątych, kiedy zaczęły powstawać wielkie naówczas instytucje finansowe i kredytowe, odrazu okazał się brak fachowych buchalterów, gdyż niewielkie zastępy samouków na rosnące potrzeby nie wystarczały.

Wtedy to wielce zasłużony dla kraju finansista-obywatel, ś. p. Leopold Kronenberg, pragnąc przysporzyć krajowi pracowników z wyższym poziomem wiedzy handlowej, powołał do życia w 1875-ym r. specjalną Szkołę

657(047)

Handlową z programem odpowiednich akademji zagranicznych. Pierwszymi profesorami tej uczelni byli dawni profesorowie Szkoły Głównej i Uniwersytetu: Stanisław Przysański, Wład. Kwietniewski, Antoni Slósarski, Eug. Dziewulski, Napoleon Milicer, Antoni Białecki, Michał Szymanowski, Roman Wierzchlejski; znani i zasłużeni uczeni, jak: Tadeusz Korzon, Józef Jerzy Bogucki, Wład. Gosiewski, Sam. Dickstein, St. Kramsztyk, Aleksander Czajewicz, Wład. Andrychiewicz, a wreszcie wybitni pedagodzy: Witold Wróblewski, Roman Plenkiewicz, Stanisław Mieczynski, Ignacy Chrzanowski, Witold Załęski, Wacław Jasierski, Wiktor Kozłowski. Przedmioty specjalne między innymi wykładali: Karol Deike, K. Jacobson, Eug. Zieliński, Karol D. Rosenblum.

Wychowawcy, którzy już w 1877 r. ukończyli Szkołę, o ile nie wyjechali zagranicę dla dalszych studiów uniwersyteckich, znaleźli zajęcie na miejscu, zajmując stopniowo coraz wyższe stanowiska.

Od 1877 do 1900 r. Szkołę Kronenberga ukończyło około 600 zawodowców, którzy pod kierunkiem najlepszych sił profesorskich wynieśli z zakładu nie tylko poważny zasób wiedzy handlowej, lecz i wysokie, obywatelskie poczucie obowiązków względem kraju i jego gospodarczych potrzeb.

Te piękne tradycje, jakie pozostawiła po sobie Szkoła Kronenberga (zamknięta w 1900 r. za swój zbyt polski charakter) odżyły niejako w kilka lat później w Związku Buchalterów w Warszawie, którego historję chcemy kolegom przedstawić w tym pamiętniku.

Będzie to przegląd tych prac, wysiłków i zabiegów, które dążyły do stopniowego pogłębiania u nas nauk handlowych, do urabiania opinji ogółu na rzecz doniosłego znaczenia buchalterji w życiu gospodarczem narodu i do zjednoczenia pod wspólnym sztandarem tych jednostek, które pragną zawód swój doprowadzić do szczytu doskonałości.

W końcu 1904 r. z inicjatywy p. Aleksandra Morozewicza grono b. wychowawców Wyższej Szkoły Handlowej im. Leopolda Kronenberga, a mianowicie p. p.: Zygmunt Kiltynowicz, Władysław Kapaon, Aleksander Morozewicz, Henryk Sachs i Władysław Suchodolski oraz p. p.: Kazimierz Popławski i Cezary Łagiewski —

wyjednali ustawę Związku Buchalterów w Warszawie, na wzór t. z. giełdowego związku roboczego („arteli”). Członkami tego Związku mogły być osoby, zajmujące samodzielne stanowiska buchalterów, rachmistrzów, kasjerów, korespondentów i t. p. w zakładach handlowo-przemysłowych i które zawarły pomiędzy sobą dobrowolną umowę w celu wykonywania na wspólny rachunek i za wzajemną poręką ograniczoną wyżej wskazanych zajęć i prac w biurach handlowo-przemysłowych, instytucjach publicznych i rządowych. Materjalna gwarancja Związku była oparta na udziałach członków, którzy wnosili po 150 rubli, oprócz wpisowego w kwocie 25 rubli.

Niewątpliwie wadą ustawy tego Związku był jego charakter czysto zarobkowy; o celach społecznych i kulturalnych, podniesieniu zawodu i samopomocy w ustawie mowy nie było, gdyż ówczesne władze rosyjskie na zakładanie związków zawodowych stale nie pozwalały.

Gdy nadeszły t. z. lata wolnościowe (1905—6) Zarząd Związku zajął się opracowaniem nowego statutu, bardziej odpowiadającego ówczesnym prądom o charakterze stowarzyszenia zawodowego, mającego na celu obronę interesów osób pracujących na polu buchalterji.

W tym duchu zredagowana ustawa nowego stowarzyszenia pod nazwą „Związek Buchalterów” była zarejestrowana w d. 15 Maja 1907 r., a w dniu 9 Czerwca tegoż roku odbyły się dwa ogólne zebrania, z których jedno postanowiło zlikwidować stary Związek (artel), a drugie, na mocy nowej ustawy, wybrało władze stowarzyszenia. Do pierwszego Zarządu weszli: Konrad Czerwiński (prezes), Henryk Sachs (wiceprezes), Cezary Łagiewski, Edward Miński, Józef Schupp, Józef Roziecki i Zygmunt Grabiański; do Komisji Rewizyjnej należeli: Feliks Kamieński, Zygmunt Krauze, Aleksander Kuleszo, Aleksander Morozewicz i Bolesław Pawlikiewicz.

W tymże 1907 roku, d. 1 Listopada ukazał się pierwszy numer organu Stowarzyszenia p. t. „Kronika Buchaltera,” którą podpisywał w charakterze redaktora p. Konrad Czerwiński.

W dniu 9 Czerwca 1917 r. upłynęło zatem lat dziesięć od założenia naszego Związku.

Zanim przystąpimy do skreślenia w chronologicznym porządku historii działalności i rozwoju Stowarzyszenia, musimy zastanowić się pokrótce nad wytycznymi tej idei, która kierowała założycielami specjalnego zrzeszenia zawodowych buchalterów.

Za podstawę do stworzenia odrębnego ugrupowania zawodowych buchalterów, a jak chcą niektórzy — księgowych, ksiązkowych, księgowniczych — służyło przeświadczenie, że buchalterzy mają swoje specjalne cele i zadania i jako tacy muszą być wyłączeni z ogólnej grupy, noszącej miano „handlowców.”

Specjalizacja pracy poczyniła w ostatnich czasach tak olbrzymie postępy, że dziś określenia takie jak: handlowiec, technik, prawnik i t. p. nie odpowiadają warunkom życia, gdyż każde z tych pojęć zawiera w sobie cały szereg specjalności, które różnią się wzajemnie nieraz w stopniu bardzo znacznym. W Stowarzyszeniu techników widzimy: mechaników, architektów, gorzelników, chemików, cukrowników, piwowarów, elektrotechników i t. d. Do handlowców zaliczają się specjaliści w zakresie handlu towarami bławatnymi, kolonialnymi, metalami, drzewem i t. d., a wreszcie są handlowcy w przemyśle przewozowym, fabrycznym i t. d.

Organizatorzy Związku naszego, uwzględniając powyższe zróżniczkowanie pracy zawodowej, przyszli do przekonania, że celowem i racjonalnem będzie podjęcie takich zamierzeń ku podniesieniu i pogłębieniu wiedzy buchaltera, które obejmą pracowników, poświęcających się wyłącznie tej specjalności.

Nie jest to, jak zarzucają nam, ani separatyzm, ani pewnego rodzaju arystokratyzm, lecz chęć wyodrębnienia się w grupę ludzi złączonych wspólną ideą, wiedzą i wspólnymi dążnościami.

Przedmiot pracy buchaltera dostatecznie wskazuje, że jestto zawód zupełnie samoistny, wymagający dla swej pracy zasobu specjalnych, sobie tylko właściwych wiadomości teoretycznych i praktycznych.

Że buchaltera nie można podciągać pod ogólne miano „handlowca,” dostatecznie, zdaje się, dowodzić fakt wykonywania przez niego swojej pracy i w takich instytucjach, które z handlem nie mają nic wspólnego.

Zadanie buchaltera polega na stosowaniu zasad rachunkowości do systematycznego zapisywania działań eksploatacji społecznego lub prywatnego bogactwa (określenie drugiego międzynarodowego kongresu buchalterów w Paryżu w 1889 r.).

Buchalter nie wykonywa ani pracy handlowej, ani przemysłowej, ani administracyjnej, lecz bada i kontroluje sam kapitał, z którego przemiany wyprowadza swoje specjalne wnioski.

Szef wydziału giełdowego w Banku Francuskim Bixouarne, w ten sposób wypowiedział swój pogląd na znaczenie i zadanie buchalterji: rachunkowość nie jest, jak to wielu sobie wyobraża, prostem rejestrowaniem dokumentów, sprawozdaniem mniej lub więcej dokładnem z operacji instytucji finansowych, przemysłowych lub handlowych — jest ona istotną nauką, która pozwala wtajemniczonym określić dokładnie stan towarzystwa, przedsiębiorstwa, instytucji finansowej, a nawet państwa.

Rachunkowość oświetla, wskazuje i kieruje najbardziej złożonemi sprawami; ona wywołuje i wspomaga poszukiwanie prawdy, a nawet więcej, ona jej sama poszukuje i odnajduje.

Buchalterja jest jako latarnia świetlista, której światło daje się widzieć wśród niepowodzeń; jest ona portem schronienia dla tych wszystkich, którzy, bliżej lub dalej, biorą udział w kierownictwie przedsiębiorstwa.

W dalszym ciągu przytaczamy głos p. Guillauda, prezesa towarzystwa obrony przemysłu i handlu na zjeździe buchalterów w Marsylji w 1906 r. „Wasza rola staje się coraz ważniejszą. Jesteście naszym sumieniem, jeżeli mogę się tak wyrazić. Tylko wy — w przemyśle i handlu — możecie nam powiedzieć, czy postępujemy dobrze lub źle. Wasze zadania zatem należą do rzędu najbardziej cennych, najbardziej zasadniczych w dziedzinie prawidłowego rozwoju instytucji handlowej lub przemysłowej.”

Wreszcie ekonomista J. B. Say o znaczeniu buchalterji wyraża się krótko: „Pierwszą zasadą ekonomji jest prowadzić rachunkowość, a pierwszym krokiem do ruiny jest jej zaniedbanie.”

Na zachodzie istnieją zupełnie odrębne zrzeszenia, które jednoczą li tylko zawodowych buchalterów (Cham-

bre Syndicale des Comptables de Lyon, Collège de teneurs des livres de Barcelona, Syndicat des Comptables de la bourse du travail de Paris, różne „Verbandy” w Niemczech, Society of Accountants w Anglii i Ameryce, stowarzyszenie buchalterów w Moskwie i t. d.).

Wszystko to potwierdza w dostatecznej mierze potrzebę istnienia i naszego Związku, jako instytucji mającej głównie na celu podniesienie zawodu buchaltera do poziomu, wskazanego przez rozwój życia kulturalnego i gospodarczego Polski.

* * *

Działalność Związku w ciągu 10-o letniego okresu rozwijała się, zgodnie z § 6 ustawy, w następujących kierunkach:

1) polecanie członków na posady stałe i różnego rodzaju prace dorywcze,

2) zaopatrywanie biblioteki w dzieła naukowe z dziedziny umiejętności handlowych i nauk ekonomicznych,

3) utrzymywanie czytelni czasopism,

4) organizowanie konferencji i odczytów,

5) wydawnictwo prac fachowych,

6) wydawanie własnego organu, poświęconego zagadnieniom zawodowym,

7) urządzenie kasy samopomocy na wypadek śmierci, choroby i utraty posady,

8) organizowanie sądów rozjemczych w celu rozstrzyganie kwestji spornych między pracodawcami i pracownikami.

Jak powyższe zadania były wprowadzane w życie i wykonywane, postaramy się skreślić oddzielnie dla każdego działu, przedtem jednak zapoznamy kolegów ze statystyką ruchu członków.

W ciągu dziesięciolecia złożono deklaracji na członków 1267
nieprzyjęto dla braku kwalifikacji. 223

1044

przyjęto do Stowarzyszenia członków nowych i ze
starego Związku 74

Razem . . 1118

	z przeniesienia . . .	1118
zmarło	36	
wykreslono na własne żądanie . . .	116	
" za nieopłacanie składek	469	621
pozostało na d. 9/VI 1917 r. członków		497
w czem 23 kobiety, czyli 4,8% ogółu członków.		

W poszczególnych latach było członków:

1907/8	mężczyzn	262	kobiet	20	razem	282
1909	"	364	"	26	"	390
1910	"	353	"	19	"	372
1911	"	368	"	20	"	388
1912	"	403	"	24	"	427
1913	"	427	"	30	"	457
1914	"	445	"	28	"	473
1915	"	432	"	31	"	463
1916	"	456	"	18	"	474
1917	"	474	"	23	"	497

Wydział Pośrednictwa pracy.

Działalność tego Wydziału wyrażała się w polecaniu członków na posady stałe zarządzających, buchalterów, pomocników, korespondentów, kasjerów i t. p. jak również w podejmowaniu się prac dorywczych zawodowych dla osób trzecich, ekspertyz sądowych, regulacji mas upadłości, organizacji biur, sporządzania spisu inwentarzy, rewizji rachunkowości i t. p.

Wydziałem pośrednictwa pracy w pierwszym roku kierowali p.p.: Henryk Sachs, Cezary Łagiewski i Edward Miński, w drugim p.p.: Sachs, Miński i Piętowski, w trzecim p.p.: Sachs i Br. Pogorzelski, w czwartym i piątym p.p.: Sachs i Antoni Górski, w następnych zaś latach p.p.: Sachs i Miński.

Z ważniejszych prac, dokonanych w okresie sprawozdawczym przez członków, wymienić należy:

- 1) prowadzenie ksiąg przy upadłości domu bankowego,
- 2) założenie ksiąg w sklepie konfekcji męskiej,
- 3) " " w fabryce przetworów owocowych,

- 4) założenie ksiąg w przedsiębiorstwie budowlanem,
- 5) " " w sklepie wyrobów siodlarskich,
- 6) sprawdzenie ksiąg masy upadłości handlu towarów kolonialnych,
- 7) przeprowadzenie ksiąg w hurtowym składzie materiałów opałowych,
- 8) ocena pracy buchalteryjnej w domu rolniczo-handlowym,
- 9) sporządzenie bilansu w sklepie bławatnym,
- 10) zaprowadzenie buchalterji podwójnej w teatrach warszawskich,
- 11) przeprowadzenie ksiąg na kilka lat w biurze elektrotechnicznym,
- 12) sporządzenie bilansu w biurze technicznym,
- 13) szczegółowa rewizja ksiąg w Towarzystwie ubezpieczeń rolnych na Litwie,
- 14) Zarząd dóbr — pomoc przy bilansie,
- 15) Organizacja rachunkowości w Magistracie m. st. Warszawy, w biurze Milicji, Straży Ogniowej i Wydziału Oświecenia.

Wyliczenie wszystkich poważniejszych nawet prac w zakresie buchalterji zajęłoby zbyt wiele miejsca; z tych, które podaliśmy wyżej, widać, że Związek wykonywał prace buchalteryjne w różnych gałęziach handlu, przemysłu i gospodarstw rolnych.

O ilości i zakresie tych prac najlepiej przekonywa tablica zarobków w ciągu 10-u lat, którą koledzy znajdą na dalszych stronach tego pamiętnika.

Dział polecania członków na posady stałe pomyślnie rozwijał się aż do wybuchu wojny, od roku zaś 1914 liczba posad zgłoszonych stale maleje, co oczywiście wynikało wskutek zrujnowania naszego przemysłu i handlu. Jedynie prace dorywcze i zajęcia na godziny większej redukcji nie uległy, co bezwątpienia dowodzi, że Związek nasz, pomimo bardzo niepomyślnych warunków gospodarczych kraju, posiada wyrobioną renomę i uznanie.

Następująca tablica wykazuje liczbę posad stałych zgłoszonych i obsadzonych, zajęć na godziny i prac dorywczych; w oddzielnym zestawieniu podajemy liczbę posad w stosunku do otrzymanych wynagrodzeń rocznych.

L a t a	Posady zgłoszo- ne	Posady obsadzo- ne	Zajęcie na godziny		Prace dorywcze	
			zgłosz.	obsadz.	zgłosz.	obsadz.
1907/8	146	52	19	15	43	36
1909	134	36	12	8	30	26
1910	213	29	27	15	32	16
1911	247	55	20	10	75	49
1912	214	61	23	15	70	60
1913	209	48	36	19	96	73
1914	169	58	16	13	73	57
1915	78	36	9	6	41	32
1916	47	23	10	10	30	22
1917	12	4	14	14	4	2
do 9/VI	1469	402	186	125	494	373

Obsadzono posad z płacą roczną rubli:

od 500 do 1000 — 435

" 1000 " 1500 — 185

" 1500 " 2000 — 55

" 2000 " 3000 — 26

" 3000 " 4000 — 1

Niektóre z tych posad były połączone z dodaniem mieszkania, światła, opału i utrzymania.

Na pracach dorywczych członkowie Związku do 9 Czerwca 1917 r. otrzymali wynagrodzeń:

w r. 1907/8 rb. 9404.50

" 1909 " 4675.52

" 1910 " 2874.70

" 1911 " 5242.98

" 1912 " 8542.88

" 1913 " 7782.55

" 1914 " 7792.78

" 1915 " 8106.32

" 1916 " 6268.48

" 1917 " 6818.19

Razem rb. 67508.90

Prócz tego członkowie Zarządu, kierujący Wydziałem, otrzymali wynagrodzenie procentowe w ciągu lat 10 w sumie około 6000 rb., a Związek około 3000 rb. czyli razem za prace dorywcze wpłynęło do kasy Związku około 80000 rubli.

Nadmienić wreszcie należy, że w dniu 9 Czerwca 1917 r. bez posad było tylko kilku członków, którzy jednak mieli zajęcie przy pracach dorywczych.

Biblioteka i czytelnia.

Biblioteka Związku była stale zaopatrywana w dzieła z zakresu umiejętności handlowych i nauk ekonomiczno-prawnych, na które wydano 724 rb. i 11 kop. za 366 tomów.

W r. 1907/8 nabyto tomów 150 korzystało z bibl. człon. 56

"	1909	"	"	34	"	"	"	70
"	1910	"	"	75	"	"	"	190
"	1911	"	"	19	"	"	"	146
"	1911	"	"	22	"	"	"	188
"	1913	"	"	37	"	"	"	175
"	1914	"	"	5	"	"	"	158
"	1915	"	"	20	"	"	"	174
"	1916	"	"	2	"	"	"	71
"	1917	"	"	2	"	"	"	50

Biblioteka zawiera więc 366 tomów dzieł w językach: polskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim i angielskim. Dla czytelnia Związek prenumeruje kilkanaście pism, wydając na ten cel około 80 rubli rocznie. Prócz tego pewną ilość pism Związek otrzymał w drodze zamiany z „Kroniką.”

„Kronika Buchaltera.”

Pierwszy numer „Kroniki” ukazał się d. 1 Listopada 1907 r. pod redakcją p. Konrada Czerwińskiego, którego od czasu do czasu zastępowali p. p.: Józef Schupp i Aleksander Morozewicz.

Jako organ Związku „Kronika” wychodziła co 2 tygodnie, uwzględniała przede wszystkim interesy zawodowe członków, drukując prace specjalne, poświęcone zagadnieniom z buchalterji, rachunkowości, ekonomji politycznej, prawa i t. p.

Do grona współpracowników należeli p.p.: Konrad Czerwiński, Aleksander Morozewicz, Stefan Rogulski, J. S. Roziecki, Józef Schupp, C. Łagiewski, Jan Szyc, Edward Miński, Ed. Dutlinger, Wacław Rzeszotarski, który redagował w formie dodatku do „Kroniki” „Archiwum pamiątek rachuby i księgownictwa w Polsce” i wielu innych.

W 1912 r. redakcję „Kroniki” objął p. Aleksander Morozewicz, który dotąd na tym stanowisku pozostaje. Od 1915 r. wskutek znacznego podrożenia kosztów wydawnictwa, „Kronika” wychodzi tylko 4 razy do roku, objętości po 2 arkusze druku.

Konferencje i odczyty.

Odczyty i pogadanki wyłącznie dla członków miały na celu zapoznanie się z nowymi zdobyczami w dziedzinie nauk handlowych wogóle i z temi zagadnieniami, które nastroczało życie, a które, w oświeceniu specjalnych prelegentów, rozszerzały i pogłębiały zakres wiedzy fachowej.

Poczynając od 1908 referaty wygłosili p. p.:

Stanisław Pleniewicz—„O potrzebie ujednostajnienia terminologii buchalteryjnej.”

Antoni Jurkowski—„O buchalterji wobec prawa.”

Jan Dmochowski—„O komisjach rewizyjnych.”

Ludomir Grendyszyński—„O stowarzyszeniach emerytalnych.”

Cezary Łagiewski—„O stosunku buchalterji do statystyki.

Konrad Czerwiński—„O klasyfikacji rachunków.”

Zygmunt Kmita—„O podziale zysku.”

J. Kączkowski inż.—„O zabezpieczeniu emerytalnem członków Związku.”

Konrad Czerwiński—„Co stanowi przedmiot buchalterji.

Aleksander Kronenblech-Kroński—„O stosunku pracownika handlowego do pracobiorcy wobec prawa.”

Antoni Górski i Karol Piątkowski—2 konferencje: „Organizacja rachunkowości w hutach żelaznych.”

Stefan Choromański—„Zasady teoretyczne systemów podatkowych.”

Aleksander Morozewicz—„O rejestrze handlowym.”

Wacław Rzeszotarski—„Kontrole ilościowe i samostny ich bilans.”

Stanisław Koszutski—„O samorządzie miejskim.”

Aleksander Morozewicz—„O wekslach.”

Zygmunt Kmita—„O czynnikach wytwarzania.”

Jan Dmochowski—„O kooperatywie.”

Żeliszaw Grotowski—„O solidarności ekonomicznej.”

Karol Piątkowski—„O zakładaniu ksiąg w interesach towarowych i agenturowych.”

Michał Gawroński—„Dłużnicy i wierzyciele.”

Aleksander Morozewicz—„Stosunek kupca do bankiera.”

Al. Kronenblech-Kroński—„O komisantach.”

Witold Byszewski—„Zarys historii rozwoju księżkowości.”

Lucjan Wędrychowski—„Zjazd Towarz. Pożyczkowo-Oszczędnościowych.”

Ludomir Grendyszyński—„O miastach-ogrodach.”

Aleksander Morozewicz—„O kapitale.”

Zygmunt Kmita—„O drożyznie.”

Jerzy Loth—„V-ty zjazd izb handlowych w Bostonie.”

Witold Byszewski—„Z dziejów korespondencji handlowej.”

Edward Lipiński—„Naukowa organizacja pracy Taylora.”

Jan Szye—„Zasady powstawania państw.”

Aleksander Morozewicz—„O rejestrze firmowym.”

Wszystkie wyżej wymienione referaty były albo drukowane w całości, albo streszczane w „Kronice Bnchaltera.”

Wydział Konferencji i odczytów, nazwany później Komitetem naukowym zajmował się prócz tego kwalifikowaniem dzieł nabywanych do biblioteki Związku, brał udział w Komisji ujednolajnienia terminologii buchalteryjnej i egzaminował tych członków, którzy chcieli otrzymać tytuł buchaltera-eksperta w Wydziale rekomendacji pracy.

Do Komitetu Naukowego należeli pp.:

Bronisław Bobiński	Aleksander Morozewicz
Konrad Czerwiński	Karol Piątkowski
Antoni Górski	Stanisław Plenkiewicz
Michał Gawroński	Stefan Rogulski
Zygmunt Kmita	Wacław Rzeszotarski
Władysław Lorentz	Ludwik Rottermund
Erazm Lissner	Henryk Sachs
Czesław Minchejmer	Józef Schupp.

Kasy Samopomocy.

a) Kasa na wypadek śmierci.

Zgodnie z zadaniem, wskazanem w § 6 Ustawy przy Związku powstały 3 rodzaje Kas Samopomocy, a mianowicie: Kasa na wypadek śmierci, choroby i utraty posady. W sprawie tej Zarząd w lipcu 1907 roku wydał odezwę, w której między innymi zaznaczył, że w instytucjach Samopomocy szukać będziemy wzajemnego ubezpieczenia od wypadków losowych, a nie miłosierdzia ze strony Stowarzyszenia.

Myślą przewodnią kasy zapomogowej na wypadek śmierci była dążność do zapewnienia pewnego funduszu na koszty pogrzebu rodzinie zmarłego członka, przy pobieraniu pewnej możliwie niskiej, stałej opłaty.

Na podstawie danych, zaczerpniętych ze sprawozdań kas pogrzebowych, przyjmując pod uwagę, że członkowie w wieku do lat 40, stanowią 76% ogółu członków, Zarząd Związku postanowił pobierać od członka po 4 ruble rocznie, określając zapomogę jednorazową na rb. 150.

W niżej zamieszczonej tablicy znajdują koledzy wpłacone składki, sumę wypłat z powodu śmierci członków i pozostałość funduszy na rachunku Kasy na wypadek śmierci za każdy rok oddzielnie.

Rok	Wpłynęło	Wyplacono	Pozostałość
1907/8	1067.40	900	167.40
1909	1306.14	300	1173.54
1910	836.34	600	1409.88
1911	1329.62	300	1029.62
1912	1510.07	300	2239.69
1913	1536.27	150	3625.96
1914	1450.06	1350	3726.02
1915	1204.18	450	4480.20
1916	766.31	750	4496.51
1917	375.53	300	4572.04
d. 9/VI-17			

W myśl uchwały Ogólnego Zebrania z d. 9 Kwietnia 1911, r., przeniesiono z rachunku tej Kasy na pokrycie niedoboru z 1910 r. sumę rb. 653.71 i na fundusz biblioteki i ruchomości sumę rb. 756.17 czyli razem rb. 1409.88.

b) Kasa na wypadek choroby.

Nie posiadając w tym dziale wypadków żadnych absolutnie danych statystycznych, na których można byłoby oprzeć obliczenie potrzebnych na ten cel opłat, Zarząd postanowił udzielać choremu członkowi pomocy pieniężnej w stosunku po 50 kop. za każdy dzień choroby, przyczem niedomagania, niewymagające porady lekarza ani lekarstw, trwające nie dłużej niż 3 dni, nie były uwzględniane. Na rzecz tej Kasy postanowiono pobierać po 2 ruble rocznie od każdego członka.

Jak widać z tablicy, wypłaty z Kasy były bardzo ograniczone, co dowodzi nie tyle dobrego stanu zdrowia członków, ile pewnej powściągliwości przy korzystaniu z zapomóg. Zarząd Stowarzyszenia poczynił jednocześnie charakterystyczne spostrzeżenia, że członkowie wstrzymywali się od zawiadamiania o swej chorobie, uważając widocznie otrzymanie słusznie należnej zapomogi za niewłaściwe.

Rok	Wpłynęło	Wypłacono	Pozostałość
1907/8	533.68	53	480
1909	653.07	67.50	1066.25
1910	827.53	139	278.75
1911	655.82	13.50	642.32

W myśl uchwały Ogólnego Zebrania z 1910 r. przeniesiono rb. 1476.03 na fundusz rezerwowy i na pokrycie zaległych składek członków wykreślonych, zaś w 1911 r. cały fundusz rb. 642.32 przeniesiono na pokrycie niedoboru 1911 r. i w ten sposób Kasę pomocy na wypadek choroby zlikwidowano, 2-u rublowe zaś składki postanowiono przeznaczać na wydawnictwo „Kroniki Buchaltera.” Natomiast wyjednano dla członków znaczne ustępstwa przy kupnie lekarstw w kilku aptekach i ulgi w opłacie honorarjum u kilkunastu lekarzy.

c) Kasa na wypadek utraty posady.

Z zapomóg Kasy na wypadek utraty posady mogą korzystać wszyscy członkowie Związku w razie pozostawania czas dłuższy niż miesiąc bez zajęcia.

Na rzecz Kasy Zarząd przelewa ze składek członkowskich po rb. 2 rocznie. Wypłata zapomóg odbywa się na zasadzie każdorazowego postanowienia Zarządu w stosunku 45 rb. miesięcznie członkom, należącym do Związku nie mniej, niż rok jeden. Podczas wojny w 1914 r. aż do Ogól. Zeb. w 1915 r. wypłacano tylko po 25 rb., wobec masowego usuwania pracowników z posad i z obawy o nadmierne uszczuplenie funduszy Związku.

Ruch funduszy w kasie na wypadek utraty posady w ciągu 10-o lecia przedstawia się jak następuje:

	Wpłynęło	Wypłacono	Pozostałość
1907/8	533.68	30.—	503.68
1909	653.07	274.67	882.08
1910	417.75	215.—	1084.83
1911	664.82	185.—	1464.65
1912	755.04	360.—	1959.69
1913	768.14	700.—	2027.83
1914	804.03	870.10	1961.76
1915	699.55	1732.67	928.64
1916	397.58	689.41	636.81
1917 do 9/VI	192.14	45.—	783.95
Razem rb.	5885.80	5101.85	

Administracja.

Władze Związku stanowiły: Ogólne Zebranie, Zarząd, Komisja Rewizyjna, Balotująca, Sąd Rozjemczy i Komitet Naukowy.

Ogólne Zebrania zwyczajne, odbywały się na początku roku dla przedstawienia sprawozdania za rok ubiegły i dokonania wyborów do władz Związku i—nadzwyczajne w miarę potrzeby.

Do składu Zarządu w ciągu 10-o lecia należeli p. p.:

Konrad Czerwiński—prezes (1907—1917).

Henryk Sachs—wiceprezes (1906—1917) (od 1917 prezes).

Edward Miński (1907—1917) (od 1917 wiceprezes).
Cezary Łagiewski (1907—1908).
Józef Schupp (1907—1908) (1910—1911).
Wład. Gąsiorowski (1907—1908).
Tomasz Piętowski (1908—1910).
Wład. Barcikowski (1909).
Marceli Luxenburg (1909).
Stan. Pleniewicz (1909—1917).
Bron. Pogorzelski (1910—1911).
Antoni Górski (1909—1916).
Karol Piątkowski (1910—1912).
Antoni Lewiński (1910—1917).
Wacław Rzeszotarski (1912—1916).
Wiktoryn Fabiani (1912—1917).
Ludwik Kraków (1913—1917).
Władysław Borysławski (1916—1917).
J. Koniarek (1917).
Jan Kiesewetter (1907—1908).
Adam Berndt (1908—1909).
Zdzisław Węgrzecki (1907—1908).

Do Komisji Rewizyjnej należeli:

Aleksander Morozewicz (1907—1911).
Aleksander Kuleszo (1907—1908).
Tomasz Piętowski (1907—1908).
Stan. Głębicki (1909).
Zofja Jasiobęcka (1909) (1914—1916).
Józef Roziecki (1909—1912).
Wł. Barcikowski (1910).
Konrad Roszkowski (1910).
Marjan Starczewski (1910—1911).
Wojciech Olsztyński (1911—1912).
Wacław Rzeszotarski (1911).
Witold Byszewski (1912).
Władysław Lorentz (1912).
Karol Małczyński (1912—1913).
Adam Fijałski (1913—1917).
Karol Piątkowski (1913—1916).
Franc. Wróblewski (1913—1917).
Paweł Wosiński (1913—1914).
Marjan Zakrzewski (1915).

Józef Głębowski (1916—1917).

K. Szymański (1917).

R. Starożykówna (1917).

Do Komisji Balotującej należeli:

Kazimierz Szpotański (1907—1913).

Konstanty Sędzimir (1907—1908).

Stanisław Pleniewicz (1907—1908).

Władysław Barcikowski (1907—1908).

Tadeusz Żychliński (1907—1908).

Stanisław Gaśowski (1907—1908).

Bronisław Pogorzelski (1907—1909).

Władysław Kapaon (1907—1909).

Edward Dutlinger (1907—1908).

Andrzej Kuliński (1907—1908).

Ludwik Rosenbach (1909).

Ewa Kozłowska (1909).

Wład. Wróblewski (1909).

Ryszard Rodowicz (1909).

Wincenty Krzeczkowski (1909).

Kazimierz Szymański (1909—1911).

Stanisław Horodyński (1909).

Bronisław Bobiński (1910—1911).

Józef Dytwach (1910—1913).

Eugeniusz Fiedler (1910).

Michał Gawroński (1910—1911).

Zofja Jasiobędzka (1910—1911).

Adam Muszyński (1910).

Wojciech Olsztyński (1910).

Władysław Radomski (1910).

Lucjan Wędrychowski (1910—1912).

Wiktoryn Fabiani (1911).

Czesław Minchejmer (1911—1917).

Władysław Lorentz (1911).

Jan Rykowski (1911—1915).

Antoni Krasnodebski (1912—1916).

Mieczysław Krajewski (1912—1913).

Celestyn Pierwocha (1912—1917).

Regina Stańczykówna (1912—1916).

Wacław Woyde (1912).

Stanisław Chodyncki (1913—1917).

Biblioteka

Magistrat m. st. Warszawy

WYDZIAŁ SPRAW GŁÓWNYCH

Mieczysław Rymarkiewicz (1913—1915).
Władysław Borysławski (1914).
Tadeusz Marcinkowski (1914).
Bronisław Śniechowski (1914—1915).
Wacław Kessel (1915).
Adam Pniewski (1915—1916).
Stefan Górzyński (1916—1917).
Aleksander Kobrzyński (1916—1917).
Henryk Rewkiewicz (1916).
Feliks Zarzycki (1916—1917).
C. Dojczmanówna (1917).
L. Jurczyk (1917).
A. Olszewski (1917).
K. Piątkowski (1917).

Do Sądu Rozjemczego należeli:

Kazimierz Szpotański (1910—1915).
Władysław Kapaon (1910—1917).
Zygmunt Kmita (1910—1915).
Marceli Luxenburg (1910).
Tomasz Piętowski (1910—1912) (1917).
Stanisław Horodyński (1911—1915).
Erazm Lissner (1913).
Wład. Borysławski (1915—1916).
Wojciech Olsztyński (1916—1917).
Bronisław Pogorzelski (1916—1917).
Jan Szyc (1916—1917).

* * *

W 1917 Związek przystąpił w charakterze członka do *Rady Polskich Stowarzyszeń Pracowniczych*, do której Ogólne Zebranie wydelegowało z wyborów p.p.: A Morożewicza, J. Koniarka i L. Jurczyka.

* * *

Po zlikwidowaniu własnej kooperatywy spożywczej, Związek zapisał większą ilość członków z udziałem 5-o rublowym do *Kooperatywy Stowarzyszeń Warszawskich*. Z mocy ustawy tej kooperatywy Związek deleguje 3-ch członków do jej Rady. Na 1917 r. wybrani zostali na

Ogólnem Zebraniu p.p.: S. Górzyński L. Kraków i L. Jurczyk.

* * *

Pracownikami biura Związku są p.p.:

Aleksander Olszewski (1911—1917).

Helena Grotowska (1907—1917).

* * *

Zarząd Związku odbywał posiedzenia co 2 tygodnie lub co tydzień z dłuższymi przerwami podczas lata, podając w „Kronice” do wiadomości członków sprawy ważniejsze.

W r.	1907/8	było posiedzeń	48
„	1909	„	25
„	1910	„	31
„	1911	„	29
„	1912	„	26
„	1913	„	23
„	1914	„	25
„	1915	„	28
„	1916	„	28

Przychód i rozchód kasowy na administrację Związku przedstawia się, jak następuje:

W r.	1907/8	przychód rb.	3505.11	rozchód rb.	2989.51
„	1909	„	3849.75	„	2775.26
„	1910	„	2773.99	„	4696.10
„	1911	„	4743.04	„	5385.36
„	1912	„	9057.40	„	6397.56
„	1913	„	9194.32	„	7080.35
„	1914	„	8227.47	„	7717.43
„	1915	„	6681.69	„	7181.79
„	1916	„	4359.98	„	5127.71

Nadmienić należy, że wszelkie niedobory pokrywano z funduszu zapasowego lub kas samopomocy.

Działalność społeczna.

Oprócz zadań wskazanych w ustawie, Związek starał się brać bezpośredni udział w tych organizacjach i pracach, które wysuwała chwila bieżąca.

Jednając sobie coraz większe uznanie i powagę w zakresie swojej specjalności, Związek, jako stowarzyszenie

oparte na trwałych podstawach materialnych i silnie zespolonym ogóle członków, był zapraszany i powoływany do współudziału w tych poczynaniach, które obejmowały interesy pracownicze lub sprawy ogólnospołeczne.

Już w roku 1908-ym Związek uczestniczył przez swoich delegatów w naradach Stowarzyszenia Techników, mających na celu ujednostajnienie zwyczajów życia przemysłowo-handlowego.

W następnym roku 1909-ym delegat Związku kolega Wł. Barcikowski jeździł do Moskwy na zjazd buchalterów, gdzie reprezentował nasze Stowarzyszenie.

W tymże roku na zjeździe pracowników handlowych Królestwa Polskiego w Częstochowie Związek miał dwóch swoich przedstawicieli, kolegów: K. Czerwińskiego i T. Piętowskiego, którzy po powrocie w obszernym referacie zdali sprawę z przebiegu tego poważnego zebrania.

W styczniu 1910 roku delegat Związku, kolega Ed. Miński uczestniczył w uroczystości jubileuszowej Towarzystwa Wzaj. Pomocy Pracowników H. i P. m. Warszawy.

W marcu tegoż roku na zjeździe pracowników handlowych w Warszawie delegaci Związku koledzy: H. Sachs i J. Schupp biorą żywy udział w obradach.

W lipcu tegoż roku widzimy naszych delegatów (Erazm Lissner i Antoni Górski) w Komisji terminologicznej przy Tow. Wz. Pom. Prac. Handl. i Przem.

Jak wiadomo, Komisja ta wydała w 1911 r. słowniczek wyrazów spolszczonych, które należałoby wprowadzić w życie, zamiast wyrazów obcych.

W ten sposób aż do wybuchu wojny (1914) Związek nie pomijał żadnej okazji, aby nasze Stowarzyszenie na szerszą widownię wyprowadzić, uwytatniając jego zadania, cele i prawdziwe obywatelskie stanowisko.

Bezpośrednio po wybuchu wojny, kiedy nastąpiło zatamowanie całego życia handlowego i przemysłowego, wiele firm wymówiło posady swoim pracownikom.

Jako jeden ze środków zapobiegawczych tym wydarzeniom, Stowarzyszenie Kupców Polskich już 20 sierpnia 1914 roku wydało odezwę do pracodawców, nawołującą do bardziej obywatelskiego wykonywania swych obowiązków względem współpracowników.

Jednocześnie prawie Związek nasz, pragnąc ze swej strony również zapobiedz masowemu wydalaniu pracowników, zwrócił się do Urzędu Starszych Zgromadzenia Kupców m. Warszawy o przyspieszenie utworzenia komisji specjalnej, której zadanie ma polegać na pośredniczeniu w polubownym załatwianiu spraw, dotyczących utrzymania pracowników na zajmowanych stanowiskach.

W Komisji tej brali udział delegaci Związku koledzy Pleniewicz i Kraków.

Jako dalsze przeobrażenie Komisji już w styczniu 1915 roku rozpoczął swoje czynności przy tymże Urzędzie specjalny Sąd Polubowny, do którego należeli delegaci Związku pp.: Borysławski, Lewiński, Pleniewicz, Kraków, Rzeszotarski i Sachs.

W lutym 1915 r. Komitet Obywatelski zwrócił się do Związku o pomoc w organizacji i prowadzeniu Sekcji pomocy dla inteligencji. Zarząd wydelegował p. An. Górskiego.

Z chwilą ogłoszenia ustawy Samorządowej dla miast Królestwa Polskiego Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości w Warszawie zajęło się organizowaniem wycieczki do niektórych miast Cesarstwa celem zapoznania się z gospodarką miejską i systemem rachunkowości. W wycieczce tej, która, wobec ustąpienia Rosjan na początku sierpnia 1915 r., nie przyszła do skutku mieli uczestniczyć ze strony Związku pp.: Sachs i Kraków.

W połowie sierpnia 1915 r. na wezwanie Trybunału i Sądu Głównego, Związek delegował w charakterze ławników pp.: Czerwińskiego i Sachsa.

Niezależnie od prowadzenia przez pewien czas własnego składu artykułów spożywczych, mieszczącego się w lokalu Związku, a oddającego rzetelne usługi członkom dzięki względnej taniości towarów, Zarząd zapisał we Wrześniu 1915 roku większą ilość członków do Kooperatywy Stowarzyszeń Warszawskich, do której jednocześnie delegował pp.: Lewińskiego i Krakowa.

Na zaproszenie Komitetu Obywatelskiego w Listopadzie 1915 r. Związek wydelegował kilku członków do prac w Komisji Spisu Jednodniowego.

Po otwarciu w tymże miesiącu Listopadzie Uniwersytetu i Politechniki Zarząd Związku wystosował do rektorów tych uczelni odpowiednie odezwy powitalne.

Do działalności na zewnątrz należało między innemi również wzięcie udziału przez 32 członków Związku w pochodzie narodowym d. 3 Maja 1916 r.; oraz uczestniczenie w naradach przedwyborczych do Rady Miejskiej stoł. m. Warszawy w Czerwcu tegoż roku. W rezultacie, dzięki zabiegom Związku, na radnego wybrany został prezes Związku p. Konrad Czerwiński.

Podkreślić poza tem należy udział naszego Stowarzyszenia w organizowaniu Związku Stowarzyszeń Warszawskich (Wrzesień 1916 r.) i wejście naszego Związku do Rady Polskich Stowarzyszeń Pracowniczych (Grudzień 1916).

Wreszcie na zaproszenie Komitetu Obywatelskiego m. Warszawy Członkowie Związku zorganizowali rachunkowość w Sekcji Żywnościowej, Straży Obywatelskiej, Szkolnej, w Komisji zaś Rewizyjnej K. O. pracowali koledzy Boryśławski, Kraków, Miński i Sachs.

Życie towarzyskie.

Chociaż Związek Buchalterów nie miał charakteru zrzeszenia klubowego, dzięki jednak odrębnej specjalności swoich członków, zbierał w swoim dosyć obszernym i niemal cały dzień otwartym lokalu, spore gromadki kolegów, którzy spędzali wolny od zajęć czas na czytaniu gazet lub wspólnej pogawędce.

Z czasem te luźne posiedzenia towarzyskie zreformowano o tyle, że postanowiono zbierać się stale w środy wieczorem. Zebrania środowe miały już poważniejszy charakter, gdyż ujęte były w pewien porządek regulaminowy z notowaniem treści obrad w specjalnej księdze zebrań.

Przedmiotem wspólnych koleżeńskich pogadanek były wszystkie te sprawy i zagadnienia, które nastroczało życie wogóle, a zawód buchalterów w szczególności.

Omawiano na nich między innemi: wybór do Rady Miejskiej stoł. m. Warszawy (referat p. Ludomira Grendyszyńskiego); sprawę Kooperatywy Stow. Warsz.; nawiązanie ściślejszego kontaktu z Zarządem; delegacji do Rady Polskich Stow. Pracowniczych; wiec pracowniczy; zmianę waluty; sprawę Związku Polskich Stowarzyszeń i t. d.

Zarząd Związku nie wątpi, że koledzy i nadal licznie zbierać się będą w środy w obecnym obszerniejszym lo-

kalu i w ten sposób wytworzą jeszcze bardziej zespolony łącznik koleżeński, który spotęguje nasze wspólne usiłowania do stworzenia lepszej, pomyślniejszej doli zorganizowanych buchalterów w przyszłej wolnej Ojczyźnie.

* * *

Przegląd powyższy nie wyczerpuje, rzecz prosta, wszystkich usiłowań podjętych w imię łączącej nas sprawy. Niemniej jednak daje dostateczne świadectwo, że silne zespolenie zawodowe może zdziałać wiele, jeżeli w pracy twórczej towarzyszyć nam będzie zapal i umiłowanie zawodu.

Dziś, kiedy opadły z nas okowy rosyjskiego ucisku, kiedy zdobyliśmy możność swobodnego rozwoju w wolnej, niepodległej Polsce, Związek nasz z tym większą intensywnością i energią, dążyć nadal będzie ku tym ideałom, które kierowały nim przez okres ubiegły.

Dziesięć lat pracy przy wspólnym ognisku dostatecznie przekonało nas, jak nieodzowna zachodziła potrzeba zrzeszenia, któreby obejmowało jeden z najliczniejszych odłamów pracy.

Idąc w pewnym określonym kierunku mieliśmy zawsze na widoku interes kolegów, dzieląc się z nimi temi zdobyczami, jakie odślaniał nam wielki zachód i własne doświadczenie.

Na przyszłość w odmiennych warunkach politycznych, wobec ogromu pracy, jaka się z konieczności przy odbudowie całego kraju nasunie, rola uzdolnionego rachmistrza buchaltera nabierze szczególniejszego znaczenia.

Musi on ująć w swoje fachowe ręce całą niezmiernie doniosłą pracę rachunkową, sprawozdawczą i kontrolującą w dziedzinie gospodarstwa narodowego.

Wtedy tylko pozbędziemy się nacisku obcych żywiołów, kiedy stworzymy w ogólnej działalności naszej ład i porządek, których zapoznawanie przyczyniło się w znacznym stopniu do podkopania podwalin naszej społecznej budowy.

W myśl tych szczytnych ideałów dążmy na spotkanie nowej wolnej Ojczyzny, kładąc nasze doświadczenie zawodowe i ukochanie porządku pod jej wspaniałą budowę dla świetlanej przyszłości.

Władze Związku Buchalterów w Warszawie

po Ogólnem Zebraniu w d. 22 Kwietnia 1917 r.

Z a r z ą d:

Henryk Sachs — Prezes
Edward Miński — Wice-Prezes
Władysław Borysławski — Sekretarz
J. Koniarek — Skarbnik
Ludwik Kraków — Buchalter
Antoni Lewiński — Adm. „Kron. Buchalt.”
Konrad Czerwiński — Kasy Samopomocy
S. Pleniewicz — Komitet Naukowy.
Wiktoryn Fabiani — Biblioteka i Czytelnia.

Komisja Rewizyjna:

Adam Fijałski F. Wróblewski
Józef Głębowski K. Szymański
R. Starożykówna.

Komisja Balotująca:

Stanisław Chodynicki Czesław Minchejmer
C. Dojczmanówna Aleksander Olszewski
L. Jurczyk Celestyn Pierwocha
Stefan Górzyński Karol Piątkowski
Aleksander Kobrzyński Feliks Zarzycki.

Sąd Rozjemczy:

Władysław Kapaon T. Piętowski.
Wojciech Olsztyński Bronisław Pogorzelski
Jan Szyg.

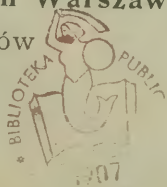
D e l e g a c i

do Rady Polskich Stowarzyszeń Pracowniczych:

Aleksander Morozewicz J. Koniarek
L. Jurczyk.

Do Kooperatywy Stowarzyszeń Warszawskich:

S. Górzyński L. Kraków
L. Jurczyk.

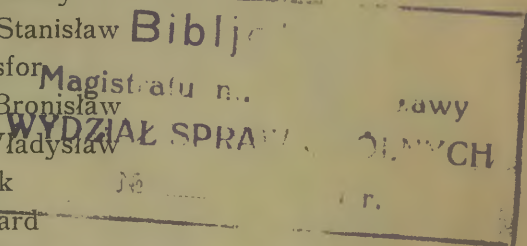

Spr. 928

LISTA CZŁONKÓW,

mających prawo do pamiątkowego znaczka, z okazji
należenia do Związku bez przerwy w ciągu lat 10-ciu.

Bętkowski Jan
Bieliński Władysław
Bobiński Bronisław
Borysławski Władysław
Czerwiński Konrad
Filleborn Tadeusz
Gąsowski Stanisław
Golstyn-Holstyński Ludwik
Jabłkowski Bronisław
Jaraczewski Kazimierz
Kapaon Władysław
Krasnodebski Antoni
Miński Edward
Morozewicz Aleksander
Pajewski Zdzisław
Pierwocha Celestyn
Plenkiewicz Stanisław
Pliszka Telesfor
Pogorzelski Bronisław
Radomski Władysław
Sachs Henryk
Schultz Edward
Stachowski Jan
Szpotański Kazimierz
Szymanowski Wacław
Wiland Józef
Wysocki Antoni
Żychliński Tadeusz.

Geprüft und freigegeben Presseverwaltung Warschau den 27 ten VIII 1917.
T. № 6953. Dr 15.

Drukarnia A. Michalskiego, Chmielna 27.